

Література:

1. Вовчук Л. Радянські спецслужби vs японської дипломатії (на матеріалах японського консульства в Одесі в міжвоєнний період). *Сходознавство*. 2022. № 89. С. 3–24.
2. Матяш І. Іноземні представництва в радянській Україні (1919–1991): протистояння і співпраця. Київ, 2020.
3. Kuromiya H. The Holodomor in the Light of Japanese Documents. *Україна Модерна*. 2021. № 30. С. 120–130.
4. Lensen G. A. Japanese Diplomatic and Consular Officials in Russia. Tokyo : Sophia University, 1968. 230 p.
5. Pałasz-Rutkowska E., Romer A. Historia stosunków polsko-japońskich 1904–1915. Warszawa: Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego, 2019. T. 1. 448 s.
6. Pavlenko S. Japanese Diplomacy in Soviet Ukraine: Challenges Faced by the Consulate in Odesa (1926–1937). *Acta Slavica Iaponica*. Vol. 45. 2025. P. 115–138.
7. 角茂樹. オデッサ領事館異聞 [Сумі Шірекі. Незвична розповідь про консульство Японії в Одесі]. 神戸学院経済論集. 2021. Vol. 52. Issue 3–4. С. 44–69.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-530-6-40>

Пилипенко Г. М.

ORCID: 0009-0008-0119-8772

старший науковий співробітник

Літературно-меморіальний музей Лесі Українки

м. Звягель, Житомирська область, Україна

АРАБОМОВНІ ВИДАННЯ У ФОНДАХ ЛІТЕРАТУРНО-МЕМОРІАЛЬНОГО МУЗЕЮ ЛЕСІ УКРАЇНКИ У ЗВЯГЕЛІ

Ключові слова: Леся Українка, Єгипет, Ліван, арабська мова, фонди, музей.

Одним з основних напрямків музейної діяльності є наукове комплектування та облік фондів. Значну увагу співробітники Літературно-меморіального музею Лесі Українки у Звягелі (далі – ЛММЛУ) приділяють поповненню музейної колекції друкованими виданнями. У фондах нині зберігається понад 4 тис. предметів, з них понад 2 тис. становлять книжки українською, болгарською, німецькою, французькою,

англійською, польською, туркменською, азербайджанською, вірменською, киргизською, арабською та іншими мовами.

Першим арабомовним виданням, яке з'явилося в музейній колекції, як не дивно, була книга “Леся Українка: вибрані поезії та листи” (2017), яка вийшла друком в одному з найбільших видавництв Єгипту – “Дар аль-Ейн”. Переклад на арабську мову здійснили єгипетський дослідник Самір Мунді та директорка Єгипетського центру арабської мови та культури Інституту філології Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка Олена Хоміцька. Ця книга вкотре продемонструвала присутність письменниці у світовому культурному просторі.

Життя і творчість Лесі Українки перепліталися з Близьким Сходом. Письменниця тричі була в Єгипті, написала підручник “Стародавня історія східних народів”, використовувала близькосхідні мотиви у своїх поезіях і драмах. Доречно нагадати про те, що Леся Українка приятелювала з одним із найавторитетніших сходознавців Агатангелом Кримським.

У межах відзначення 150-річчя з дня народження Лесі Українки – знакової події, внесеної до Календаря пам'ятних дат ЮНЕСКО на 2020–2021 роки, – у Лівані вийшов арабомовний двотомник “Леся Українка. Прозові твори” (2021). Перекладач – ліванський письменник, славіст, українознавець і журналіст Імадеддін Раеф. Налагодження зв'язків з Імадеддіном Раефом стало своєрідним містком, який з'єднав українське місто Звягель з ліванським Бейрутом.

Завдяки комунікації з Ігорем Остаєм, автором передмови, кандидатом філологічних наук, політичним діячем, дипломатом, Надзвичайним і Повноважним Послом України в Лівані (2016–2022), 28 лютого 2023 року в ЛММЛУ відбулася презентація двотомника. Ця культурна подія викликала неабиякий розголос на Житомирщині. Примітно, що під час заходу І. Остаєш передав до фондів примірник книг, а також виступив з доповіддю про зв'язки України і Лівану, презентував документальний фільм “Український Ліван” (2019). Співпраця мистецтва та дипломатії розбудовує позитивний імідж України, а описані аудіовізуальні твори можуть стати корисними для представників дипломатичних установ, науковців і дослідників [1, с. 783].

До повномасштабного вторгнення російських окупаційних військ в Україну музей письменниці відвідувало багато туристів з арабських країн. Наявність у музеї арабомовних книжок позитивно впливає на імідж музею і підвищує у відвідувачів інтерес до постаті Лесі Українки як письменниці світового рівня. Творча спадщина письменниці є дієвим інструментом міжкультурного діалогу. Переклади української літератури для арабомовного світу відкривають нові

можливості для вивчення і дослідження творчості українських митців, допомагають глибше зрозуміти менталітет, культуру та історію українців.

Література:

1. Литвинов С. Документалістика як дієвий інструмент культурної дипломатії. *Україна дипломатична*. 2023. Вип. 24. 800 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-530-6-41>

Сорокін А. А.

ORCID: 0000-0002-3008-3711

доктор філософії,

незалежний дослідник

м. Київ, Україна

ЗАВЕРШЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ГЕНЕРАЛЬНОГО КОНСУЛА МОНГОЛЬСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ В М. КИЄВІ С. ГОМБОСУРЕНА НА ШПАЛЬТАХ КИЇВСЬКИХ ЗАГАЛЬНОМІСЬКИХ ГАЗЕТ

Ключові слова: С. Гомбосурен, генеральний консул, МНР, газета, номер, “Вечірній Київ”, “Прапор комунізму”.

У контексті вивчення діяльності Генерального консульства Монгольської Народної Республіки в м. Києві наприкінці 1980-х рр. важливим є дослідження київських загальноміських газет “Вечірній Київ” та “Прапор комунізму”, що доповнюють відповідні дані республіканських видань.

У номерах обох названих видань від 6 липня 1989 р. на перших сторінках було надруковано повідомлення під назвою “З нагоди від’їзду на батьківщину”, де йшлося про прийняття Генерального консула МНР С. Гомбосурена в Раді Міністрів Української РСР. У номері газети “Прапор комунізму” від 8 липня 1989 р. вміщено репортаж про від’їзд із м. Києва С. Гомбосурена та його кубинського колеги Х. Моренте. У ньому висвітлено зустріч, влаштовану з цієї нагоди 7 липня 1989 р. дуаєном консульського корпусу соціалістичних країн у м. Києві З. Хьольдке, на якій, зокрема, були присутні урядовці, представники громадських організацій, активісти українських відділень товариств радянсько-кубинської та радянсько-монгольської дружби.